

PELLE FRÅN GÖTEBORG: KVINNOKARL PÅ TAHITI

polynesiska ordet för kvinna är "vahine". Just dessa underbart vackra vahines med sin fria syn på sex är det som gjort Söderhavet mest känt och mest lockande för oss västerlänningar. På Tahiti, turistön framför alla andra, är man medveten om detta. Det är många olika saker där som fått namnet Vahine. Bland annat en ölsort. På etiketten finns naturligtvis en vacker kvinna. Kvinnan är ritad av en svensk konstnären Pelle Heyman, bosatt på Tahiti sedan 45 år.

Också i Pelles privata liv har vahinen spelat en stor roll. Han har alltid älskat den unga, vackra polynesiskan. Det är hon som gjort Tahiti till hans paradiset.

Pelle har levt ihop med många vahines. Men för två år sedan — då var han 68 år — gifte han sig "på riktigt" för

första gången. Bruden var en medelålders amerikanska.

— Men hon har andra fördelar. Hon är rik. Och vi trivs med varann. Hon bryr sig inte heller om mitt intresse för unga vahines. Hon har själv varit gift med en polynesier.

Tyvär är inte Tahiti längre vad det var när Pelle kom dit i mitten av 30-talet. De franska kolonisatorerna har förstört mycket.

Tahiti av i dag är ett samhälle med en begynnande slum och långa bilköer. Vi som kommer dit nu får söka paradiset på öarna runt omkring.

Men trots de stora förändringarna på Tahiti kan Pelle inte tänka sig att bo någon annanstans.

Från begynnelsen är Pelle göteborgare. Men sin uppväxttid har han inte tillbringat i Göteborg utan i Paris. Föräldrarna tillhörde överklassen och trivdes bäst i Paris, som de tyckte var världens centrum. Pelle, eller Pierre, som han hette då, gillade också Paris där han fick gå i de finaste konstskolor.

I samband med den stora depressionen på 30-talet förlo-

rade Pelles far allt han ägde. Samtidigt dog modern. Fadern gifte då om sig med en ung fransyska och det var hon som föreslog att de skulle söka sin lycka på Tahiti.

■ Pelle var 26 år när han kom till ön.

De första åren försökte Pelle och hans far leva av vad jorden gav. De köpte en vaniljodling men vaniljen angreps av svamp. Då övergick de till kor. Tyvärr fick korna texasfeber och dog.

— Då sålde vi hela fanstygget till en amerikansk miljonär som skulle slå sig på ananasodling. Det gick visst inte det heller.

Sen dess har Pelle försörjt sig på sin konst. Så när som på en kort tid under andra världskriget då fransmännen fick för sig att han var spion och skickade honom till ön Bora Bora.

— Det var en sagoö och tiden där blev den underbaraste i mitt liv. På dagarna badade och fiskade jag med de infödda i lagunen. På kvällarna var det fester. Vi dansade och lekte. Allting var underbart.

■ Livet igenom är det de unga, vackra kvinnorna som varit Pelles stora intresse. Indirekt är det också dom som varit hans inkomstkälla för det är mest unga vahines som han målat.

Under åren på Tahiti har han haft tre långvariga förhållanden med infödda kvinnor. Med dom har han fått tre barn. De i sin tur har gett honom minst tolv barnbarn.

— Man är inte mycket för preventivmedel här. Ingen kvinna vill använda det. Så är inte heller barnen något problem för en kvinna. Barnen är hela byns angelägenhet.

När Pelle kom till Tahiti 1936 flyttade han ihop med en 15-årig vahine. Henne levde han med i femton år. Sedan föredrog hon att flytta över till en av Pelles vänner. I det läget flyttade två systrar — 13 och 14 år — in till honom. De hjälpte honom med hushållet. Som tack ville de bägge sova hos honom. Så har det varit hela livet.

— Det är kvinnorna som är livets krydda och kvinnorna — de finns här. Det är därför som det här är paradiset. ■

UTVANDRARE forts

Kvinnorna knäckte mej

finns är tusenfotingar och sjöstjärnor.

För några år sedan fanns det så mycket sjöstjärnor på Rarotonga att man knappt kunde gå i vattnet utan att riskera att trampa på dom. Då gjorde man något roligt av det. Hela befolkningen gick ut och samlade sjöstjärnor en dag. Man tog upp 170 000. Samtidigt hade man fest på stranden.

■ Att John Damm skulle bli affärsman på Rarotonga är väl egentligen en överraskning till och med för honom själv. När han gick på gymnasiet i Majorna i Göteborg var han helt inställd på att bli arkitekt. Men när han räknade ihop studentbetyget visade det sig att det fattades en halv poäng för att komma in på Chalmers. För att i alla fall ha nånting att göra blev det en ettårig ekonomisk kurs i stället.

Ekonomistudierna ledde till att John hamnade på ett företag där han sysslade med haveriutredningar hela dagarna.

Det tände en längtan hos honom — en längtan att komma bort från kontoret och ut på havet. Så han utbildade sig snabbt till telegrafist och mönstrade på en ostasiatare.

— Det var ingen konst för mig att bli "gnista". Normalt tar det två år. För mig tog det fyra månader. Är man musikalisk, som jag, så är det inte svårt att lära sig slå morsemeddelanden. "Gnista" blev jag för att jag hört farsan säga att det är bästa jobbet ombord. Man har mycket fritid i hamnarna.

■ I fyra år gick John på Fjäreran Östern. Han var i alla de där länderna som killar brukar drömma om.

— Det blev så mycket fruntimmer och sprit i varje hamn att jag inte orkade till slut. Kroppen sa stopp. I Hongkong fick jag en riktig kollaps och fick bäras av båten. I tre dar låg jag på sjukhus. Man trodde det var sprucken blindtarm. Men det var bara för mycket festande.

— Efter den genomklappningen mönstrade jag av och bestämde mig för ett lugnare liv. Ett minne från barndomen dök upp i skallen på mig. Jag kom ihåg att jag fått ett frimärke från Rarotonga som